

Offentlig delgivning
Sändlista för kännedom

Hänvisning

Kontaktperson
Knut Lönnroth, telefon +358 (0)18 25000 (vxl)
knut.lonnroth@regeringen.ax

Ärende
**SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS
UPPMANING OM ÅTGÄRDER ENLIGT LAGEN
OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR FÖR ATT
BEGRÄNSA OFFENTLIGA SAMMANKOMSTER**

Beslut

Finlands regering har beslutat om ytterligare åtgärder som måste vidtas enligt lagen om smittsamma sjukdomar. På uppmaning av Social- och hälsovårdsministeriet beslutar landskapsregeringen med stöd av 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016) att förbjuda alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 50 personer som ordnas inomhus eller utomhus på Åland.

Inomhus och i utomhusutrymmen där området är avgränsat kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 50 personer men högst 500 personer emellertid ordnas under förutsättningen att den offentliga tillställningen eller den allmänna sammankomsten genomförs så att man följer undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar från den 14 maj 2020 (bilaga 1).

Beslutet träder i kraft 1 juni 2020 och upphör 30 juni 2020 klockan 24:00.

Med stöd av 91 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs detta beslut omedelbart trots eventuellt överklagande.

Motivering

Finlands regering har 16.3.2020 i samverkan med republikens president konstaterat att undantagsförhållanden råder i landet på grund av coronaviruset. Finlands regering har beslutat om ytterligare åtgärder som måste vidtas enligt lagen om smittsamma sjukdomar. Enligt Finlands

regerings beslut ska offentliga sammankomster begränsas till tio personer för att förhindra spridning av coronaviruset (COVID-19).

Finlands regering har 30.3.2020 och 6.5.2020 beslutat att förlänga de tidigare vidtagna begränsningsåtgärderna för att bromsa spridningen av coronaviruset och skydda riskgrupperna till och med 31.5.2020. Landskapsregeringen har 18.3.2020, 9.4.2020 och 12.5.2020 med stöd av 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar förbjudit alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 10 deltagare som ordnas inomhus eller utomhus på Åland till och med 31.5.2020.

Finlands regering fattaden den 6.5.2020 ett principbeslut om en plan för en hybridstrategi för hantering av coronakrisen. Enligt beslutet är det fortsättningsvis nödvändigt att begränsa storleken på olika sammankomster.

Social- och hälsovårdsministeriet har 15.5.2020 i beslut VN/5772/2020 uppmanat landskapsregeringen att omedelbart inleda beredningen av nya åtgärder enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar.

Enligt 30 § 9 punkten i självstyrelselagen (1991:71) för Åland ska landskapsregeringen eller någon annan myndighet som anges i landskapslag sköta de uppgifter som enligt lagstiftningen om bekämpning av smittsamma sjukdomar hos människor ankommer på riksmyndigheterna och kommunerna.

I 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms det att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs inom flera kommuners område. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 mom. får ett beslut enligt 1 mom. meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 1 § 1 mom. 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är en infektion som orsakas av en ny typ av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Världshälsoorganisationen WHO har klassificerat coronavirusepidemin som en pandemi 11.3.2020. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar viruset i första hand som droppsmitta när en person hostar eller nyser. Viruset kan även smitta vid beröring av ytor där det nyligen kommit luftvägssekret från en smittad person. Risken för smitta kvarstår i hela landet och i Finland förbereder man sig för en större epidemi. Epidemin framskrider i olika takt i olika delar av landet.

På grund av coronaviruset rådet det undantagsförhållanden i Finland. Smitta har konstaterats i alla landskap. Spridningen av coronavirus-epidemin i Finland har avstannat tack vare restriktionerna och den förbättrade allmänna hygien. Fastän epidemin för närvarande är inne i en lugn fas föreligger fortfarande en risk att den åter börjar spridas snabbare. Virus cirkulerar fortfarande både i Finland och annanstans i världen, och största delen av Finlands befolkning är fortfarande mottaglig för smitta. Genom omfattande testning, spårning av smittkedjor, isolering av insjuknade och karantän för exponerade kan man till viss del, men inte helt, bromsa spridningen av sjukdomen. Spårning av smittkedjor är svårt att genomföra då exponering skett vid en tillställning eller sammankomst där många personer deltagit samtidigt.

Sammankomstbegränsningarna grundar sig på en epidemiologisk bedömning av hur sjukdomen sprids i situationer där antalet sociala kontakter är stort. Den epidemiologiska bedömningen och prognosen gör att det är möjligt att höja personantalsbegränsningen om 10 personer som nu är i kraft till högst 50 personer. Därtill är det med specialarrangemang möjligt att inomhus och i utomhusutrymmen där området är avgränsat ordna offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 50 personer men högst 500 personer om säkerheten kan säkerställas med hjälp av begränsning av kundantalet, säkerhetsavstånd och hygienanvisningar.

Detta beslut är nödvändigt för att bromsa spridningen av sjukdomen.

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med detta beslut. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande skada för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av denna anledning har landskapsregeringen med stöd av 28 § 2 mom. 4 punkten i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland inte ordnat något hörande i ärendet.

Tillämpade lagrum

- Självstyrelselag (1991:71) för Åland 30 §
- Lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016) 1, 8, 58 och 91 §§
- Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (FFS 146/2017) 1 och 5 §§
- 1 § i statsrådets förordning (FFS 69/2020) om ändring av 1 § i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017)
- Förvaltningslag (2008:9) för landskapet Åland 28 §

Ändringssökande

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar och 25 § i självstyrelselagen får detta beslut överklagas genom besvär hos Högsta förvaltningsdomstolen. En besvärsanvisning är bifogad.

Övrigt

Beslutet delges genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende vid Ålands landskapsregering till och med den 4 juli 2020. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats på den elektroniska anslagstavlan på landskapsregeringens webbsida.

Lantråd Veronica Thörnroos

Minister Annette Holmberg-Jansson

BILAGOR

Undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisning om förhinderande av coronavirussmitta i samband med offentliga tillställningar och allmänna sammankomster samt vid användningen av offentliga rum, 14.5.2020.

Besvärсанvisning.

FÖR KÄNNEDOM

Kommuner och kommunalförbund på Åland
Ålands hälso- och sjukvård, info@ahs.ax
Ålands polismyndighet, registratur.aland@polisen.ax
Statens ämbetsverk på Åland, info@ambetsverket.fi
Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården,
kirjaamo@valvira.fi
Institutet för hälsa och välfärd, info@thl.fi
Social- och hälsovårdsministeriet, kirjaamo@stm.fi
Statsrådets kansli, registratorskontoret@vnk.fi
Heidi Kaila, Statsrådets kansli, heidi.kaila@vnk.fi
Janina Groop-Bondestam, Justitieministeriet,
janina.groop-bondestam@om.fi
Viveca Arrhenius, Social- och hälsovårdsministeriet,
viveca.arrhenius@stm.fi
Anne Kumpula, Social- och hälsovårdsministeriet,
anne.kumpula@stm.fi

Undervisnings-
och kultur-
ministeriet

Institutet för
hälsa och välfärd

14.5.2020
gäller från 1.6

Anvisning om förhindrande av coronavirussmitta i samband med offentliga tillställningar och allmänna sammankomster samt vid användningen av offentliga rum

Lagstiftning och behörigheter

Enligt 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) samordnar och övervakar regionförvaltningsverket bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område. Samkommunen för sjukvårdsdistriktet styr och stöder kommunerna och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården inom bekämpning av smittsamma sjukdomar, utvecklar regionalt diagnostiken och behandlingen av smittsamma sjukdomar och utreder epidemier tillsammans med kommunerna. Regionförvaltningsverket och samkommunerna för sjukvårdsdistrikten inom dess verksamhetsområde ska samarbeta för att bekämpa smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverket ska fatta de administrativa beslut som föreskrivs i denna lag genom att utnyttja den sakkunskap som finns i samkommunen för sjukvårdsdistriktet, i specialupptagningsområdet och vid Institutet för hälsa och välfärd.

Enligt 9 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska kommunerna inom sina områden organisera bekämpningen av smittsamma sjukdomar enligt denna lag som en del av folkhälsoarbetet på det sätt som föreskrivs i folkhälsolagen (66/1972), hälso- och sjukvårdslagen och i denna lag. Bekämpande av smittsamma sjukdomar omfattar i denna lag förebyggande, tidigt konstaterande och uppföljning av smittsamma sjukdomar, behövliga åtgärder för utredning eller bekämpning av epidemier samt undersökning, vård och medicinsk rehabilitering av den som insjuknat eller misstänks ha insjuknat i en smittsam sjukdom samt bekämpning av vårdrelaterade infektioner.

Anvisningens syfte

Den 6 maj 2020 utfärdade statsrådet ett principbeslut om en plan för en hybridstrategi för hantering av coronakrisen. Enligt principbeslutet kan man med specialarrangemang

ordna offentliga tillställningar för över 50 personer inomhus och på avgränsade platser utomhus, om säkerheten kan tryggas genom begränsning av antalet besökare samt säkra avstånd och hygienanvisningar. Syftet med denna anvisning är att stöda ordnandet av trygga offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus och på avgränsade platser utomhus under coronaepidemin. Genom att följa anvisningen kan man förhindra smitta och minska antalet exponerade. Anvisningen tillämpas även vid användningen av de offentliga rum som öppnas den 1 juni 2020.

I anvisningen beskrivs allmänna förutsättningar för att förhindra spridningen av Covid-19 och begränsa antalet exponerade. Utgående från förutsättningarna som beskrivs i anvisningen kan de som arrangerar tillställningar och verksamhet utarbeta egna, mer detaljerade rekommendationer för specifika situationer, verksamheter eller tillställningar. Vid större platser där tillställningar ordnas kan det samtidigt finnas flera mindre grupper av människor som inte är i närkontakt med varandra.

I enlighet med 9 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan lokala och regionala myndigheter som svarar för smittsamma sjukdomar bistå vid utarbetandet av sådana specifika rekommendationer. Arrangörerna ska planera och bedöma möjligheterna att förhindra smittspridningen innan de beslutar att ordna och genomför tillställningen eller verksamheten.

Det finns särskilda föreskrifter om skyldigheten att skydda anställda i fråga om arrangörer som fungerar som arbetsgivare. När det gäller personer som arbetar i offentliga rum grundar sig på åtgärderna på arbetsgivarens riskbedömning. Arbetshälsovården stöder arbetsgivaren i utarbetandet av riskbedömningen.

Kom inte till offentliga tillställningar, allmänna sammankomster eller offentliga rum om du har symptom

Coronaviruset orsakar en luftvägsinfektion och symptom på detta kan vara bl.a. hosta, ont i halsen, feber, andnöd, muskelvärk, magbesvär och huvudvärk (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/sjukdomar-och-sjukdomsalstrare-a-o/coronaviruset-covid-19>). Man får inte komma till offentliga tillställningar, allmänna sammankomster eller offentliga rum där andra människor samtidigt närvarar om man har några som helst symptom som tyder på smitta.

Riskgrupper

Det rekommenderas att personer som hör till riskgrupperna undviker närkontakter under epidemins tid, och därmed kan deltagande vid offentliga tillställningar, allmänna sammankomster eller verksamhet i offentliga rum inte heller rekommenderas. Om det är nödvändigt att delta ska tryggas avstånd och hygienrekommendationer enligt denna anvisning iakttas.

Riskgrupper för allvarlig coronavirussjukdom: (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/vanliga-fragor-om-coronaviruset-covid-19>)

Undvik onödig fysisk kontakt

Coronaviruset sprids i huvudsak genom droppsmitta (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/sjukdomar-och-sjukdomsalstrare-a-o/coronaviruset-covid-19>). För att undvika smittspridning bör onödig fysisk kontakt undvikas.

- I syfte att undvika närkontakter bör möjligheterna att upprätthålla säkerhetsavstånd vid offentliga tillställningar, allmänna sammankomster och offentliga utrymmen tryggas: antalet personer bör avgränsas så att avståndet mellan var och en är minst 1–2 meter.
- I situationer där det kan uppstå köer bör man påminna folk om säkerhetsavståndet och hjälpa dem att upprätthålla det. Upprätthållandet av säkerhetsavståndet kan säkerställas till exempel genom tillräckligt med personal som instruerar om detta, instruktiv skyltning och genom ankomst- och indelningsarrangemang som förhindrar att det bildas långa köer.
- Risker för droppsmitta är lätt större än vanligt under till exempel allsångsevenemang eller idrott och motion som utövas i grupp, och därför bör betydelsen av att hålla säkerhetsavstånd inskräpas i dessa och liknande situationer.

God hand- och hosthygien förhindrar smittspridning

Coronaviruset smittar i första hand genom droppsmitta (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/sjukdomar-och-sjukdomsalstrare-a-o/coronaviruset-covid-19>). Rätt genomförd host- och handhygien förhindrar smittspridning. Vi rekommenderar att information om korrekt beteende ska delas ut till anställda och besökare i syfte att öka medvetenheten om detta.

- När man kommer in i ett rum eller till ett begränsat utomhusutrymme, bör man rengöra händerna med handsprit. Handspriten ska finnas lätt till hands.
- Tvätta alltid händerna med tvål och vatten före måltiden och alltid när du nyst eller hostat eller om händerna är smutsiga så det syns. Torka händerna i engångspappershanddukar. Om det inte är möjligt att tvätta händerna, ska man använda handsprit.

- Skydda munnen och näsan med en engångsnäsduk när du hostar eller nyser. Släng omedelbart den använda näsduken i soporna. Om du inte har en näsduk till hands, hosta och nys mot armvecket. Tvätta händerna efteråt.
- Använd mask om du vill, med iakttagande av anvisningarna för hur det ska gå till.

<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/anvisningar-for-forebyggande-och-bekampning-av-infektioner/allmannahygienregler>

Användning av ansiktsmask av tyg under koronaviruspandemin

https://www.ttl.fi/sv/information-om-hemmagjordansiktsmasker/?_ga=2.93276189.1284887559.1589465358-64553234.1589465358

Städning

Coronaviruset smittar i första hand som droppsmitta, när en person som insjuknat hostar eller nyser. Viruspartiklarna blir inte länge kvar i luften eller på olika ytor.

Vid städning ska man använda ett mildt alkaliskt universalrengöringsmedel. I sanitetsutrymmen kan städningen effektiveras genom användning av desinfektionsmedel. Läkta Arbetshälsoinstitutets städningsanvisningar.

- Torka av ytor som ofta berörs, som till exempel dörhandtag, armstöd, kontakt-och bordsytor, strömbrytare och vattenkranar minst en gång och helst två gången om dagen. I lokaler där det rör sig mycket folk rekommenderas rengöring med 2–4 timmars mellanrum.
- Undvik att använda datorer och dataterminaler som är i kollektivt bruk eller rengör dem efter varje enskild person som använt dem.

<https://www.ttl.fi/sv/stadanvisningar-for-att-forebygga-smitta-av-covid-19%e2%80%af/>

Ifall det konstateras föreligga coronavirussmitta vid en offentlig tillställning eller allmän sammankomster

För utredningen av smittkedjor svarar den läkare i kommunen eller sjukvårdsdistriktet som ansvarar för smittsamma sjukdomar. Om det konstateras föreligga coronavirussmitta vid en tillställning, ska det utredas huruvida andra personer har exponerats för smittan, och de som exponerats ska spåras upp och i enlighet med smittskyddslagen hållas i karantän i 14 dygn. I syfte att underlätta smittspårningen bör

den som arrangerar en tillställning eller sammankomst så långt det är möjligt och i enlighet med vad som förutsätts i övrig lagstiftning ha uppgifter om de personer som deltar i tillställningen eller sammankomsten. Det går att minska antalet personer som exponerats för smittan genom att begränsa antalet personer vid en offentlig tillställning och allmänna sammanomster samt genom att undvika att olika grupper blandas med varandra, om det senare skulle konstateras fall av coronavirussmitta bland dessa personer.

Bör observeras i lägerverksamhet för barn och unga

- Man får endast delta i ett läger om man är symptomfri.
- Lägerverksamheten rekommenderas försiggå i grupper om högst 50 personer som är inkvarterade, intar måltider och ägnar sig åt aktiviteter så att de inte kommer i kontakt med andra grupper som eventuellt befinner sig på samma lägercentral vid samma tidpunkt. På så vis begränsas antalet närkontakter under lägret och underlättas språningen av personer som exponerats för smittan, om det konstateras föreligga coronavirussmitta på lägret.
- Iaktta allmänna rekommendationer angående god hand- och hostningshygien samt städning bör iaktas.
- Undvik onödig fysisk kontakt (till exempel att skaka hand, att kramas).
- Om en lägerdeltagare under lägret konstateras ha symptom som passar in på coronavirusinfektion, ska han eller hon hänvisas till ett separat utrymme och vänta där tills det går att lämna lägret. Han eller hon måste utan dröjsmål söka sig till coronavirustestning. Ifall han eller hon konstateras ha smittan, måste de som exponerats för den spåras och försättas i karantän. Lägerarrangören ska i sådana fall vara i kontakt med den enhet som lokalt svarar för smittsamma sjukdomar för att få närmare anvisningar.